

Aleg 266

Sprawozdanie

komisji przemysłowej o wniosku posła Merunowicza w przedmiocie rozszerzenia c. k. zawodowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 14 stycznia b. r. przekazał Wysoki Sejm komisji przemysłowej do sprawozdania wniosek posła Merunowicza zmierzający ku temu, ażeby Wysoki Sejm wezwać raczył c. k. Rząd do rozszerzenia pracowni przy c. k. zawodowej szkole kowalskiej w Sułkowicach i zaopatrzył ten Zakład w silniejszy motor parowy, — a powtóre, iżby Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do przyjęcia z pomocą odpowiednią kwotą z funduszu krajowego na pokrycie kosztów rozszerzenia zabudowań szkolnych w razie powiększenia warsztatów. W tej samej sprawie wpłynęła petycja majstrów kowalskich z Sułkowic. Według informacji udzielonych komisji przemysłowej potrzebuje istotnie c. k. szkoła kowalska w Sułkowicach lepszego niż dotąd zaopatrzenia w pomocnicze środki naukowe. Według statutu organizacyjnego celem jest c. k. szkoły kowalskiej w Sułkowicach przysparzać krajowi dzielnych kowali, a w szczególności wpływać na podniesienie uprawianego w Sułkowicach domowego przemysłu kowalskiego. Obliczoną ona jest na razie na 12 uczniów. W jak niedostatecznej mierze wypełniać może ten Zakład swoje zadanie przy tak skąpo obliczonych rozmiarach, wymownie dowodzi ta okoliczność, iż w samej wsi Sułkowice i w najbliższych paru wsiach przeszło 1.000 włościan trudni się tradycyjnie kowalstwem jako przemysłem domowym. Szkoła obliczona na 12 uczniów jest tam warunkowo za szczupłą. Na rok szkolny 1897/8 zniewolony był zarząd Zakładu przyjmując 23 uczniów błagających o przyjęcie. Chcąc wszystkich zatrudnić, musiano zająć izbę werkmistrzów i pousuwać urządzenia warsztatowe, które z powodu niedostatecznej siły motoru zakładowego nie mogą być używane. Kocioł parowy dostarczający siły do ruchu maszyn w Zakładzie jest już w użyciu jedenasty rok, gdyż przywieziono go ze Świątnik, gdzie blisko ośm lat służył i zastąpiony został nowym, odpowiedniejszym. Ściany kotła są niebezpiecznie nadwreżone w trzech miejscach, wskutek czego zachodzi obawa, że dłużej, jak rok jeszcze, kocioł ten nie będzie już mógł być w użyciu, a niewykluczoną jest i ta okoliczność, że komisarz kotłowy zakaże go używać w najbliższym czasie. W takim razie Zakład stanie. Siła maszyn parowej

wynosi 4 konie. Maszyny zaś pomocnicze, które już obecnie znajdują się w warsztacie szkolnym, wymagają do utrzymania w ruchu następujących sił :

1. transmisya, miech i tokarnie	1 $\frac{1}{2}$ konia
2. nożyce	2 $\frac{1}{2}$ "
3. młot mechaniczny	3 "
4. drugi młot	2 "
5. toczydło wielkie	3 "
6. cyrkularka	3 "
razem	<u>15 koni.</u>

Szkoła może przeto używać swoich przyborów naukowych tylko częściowo i nawet ta szczupła garstka uczniów, którzy docisnęli się do szkoły, nie może pracować systematycznie. Wobec tego stanu rzeczy żądanie wyrażone we wniosku p. Merunowicza wydaje się komisji ze wszech miar uzasadnionem, — tem więcej, ile że c. k. Rada szkolna krajowa już z własnej inicjatywy podjęła starania o lepsze zaopatrzenie c. k. szkoły kowalskiej w Sułkowicach w pomienione środki naukowe — niestety, jak dotąd, bez skutku.

W załatwieniu drugiej części wniosku p. Merunowicza komisja jest zdania, że jak skoro c. k. Rząd przystąpi do rozszerzenia szkoły, niewątpliwie zwróci się do Wydziału krajowego z żądaniem, iżby „czynniki miejscowe“ postarały się o odpowiedni celowi lokal. Wprawdzie wydatek na dobudowę skrzydła parterowego nie będzie znaczny, jednakowoż w tej mierze należy oczekiwać inicjatywy ze strony c. k. Rządu, i jeżeli rokowania doprowadzą do dodatniego rezultatu, pomimo trudności budżetowych, Wydział krajowy znajdzie środki pieniężne potrzebne na budowę, by z uwagi na dobro szkoły nie przewlekać kwestyi tak pożądanego rozszerzenia warsztatów.

C. k. Rada szkolna krajowa podnosi w swoim sprawozdaniu o stanie państwowych szkół przemysłowych w kraju, że samo tylko górnictwo naftowe potrzebuje już teraz około 600 należycie przysposobionych kowali, a wiele okolic kraju cierpi dotkliwie na brak lepszych kowali. Szkoła Sułkowska powinna temu zaradzić.

Jeżeli c. k. Rząd zdecydował się zakład taki w naszym kraju otworzyć, nie chajże tak go urządzi, ażeby odpowiadał celowi założenia, gdyż na terażniejszej stopie może spełniać swoje zadanie tylko bardzo niedostatecznie.

Z motywów powyżej naprowadzonych komisja przemysłowa wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w czasie możliwie najkrótszym istniejącą przy c. k. zawodowej szkole kowalskiej w Sułkowicach dla użytku tamtejszych kowali pracownię rozszerzył przez zaopatrzenie jej we wszelkie potrzebne narzędzia i w silniejszy motor parowy.

Uchwałą powyższą raczy Wysoki Sejm uznać za załatwioną petycję kowali sułkowskich L. s. 310/98.

We Lwowie dnia 11. lutego 1898.

Przewodniczący :

Szczepanowski w. r.

Sprawozdawca :

Żardecki w. r.